

Előfizetési ár:

Helyben, házas hordva
Negyedévre 2 korona.
Félévre 4 korona.

Vidékre, postán küldve
Negyedévre 3 k. 50 fl.
Félévre 7 k. — fl.

Igy van ár 2 fillér.

KECSKEMÉTI LAPOK

(KECSKEMÉTI FRISS UJSÁG)

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Megjelen minden hétfő és ünneputáni nap kivételével.

Szerkesztőhely és kiadóiroda:
Buda-nagy-úton 151 sz.
Juhász-ház,
hova a lap szálleni és anyag, részére vonatkozó összes dolgok intéandók.

Telefon: 141. szám.

A szerkesztésért felelős: **Hollósy János.** Telefonszám: 141. Laptulajdonos: **A Nyomdarszénváltóársaság.**

A háborus szfinksz.

Hosszu hetek sora óta, mint valami hatalmas lidércnyomás fekszik a lelkünkön, a testünkön, a gondolkodásunkon, a munkakedvünkön, az elhatározási szabadságunkon és termékenységünkön egy probléma; lesz-e hát háború? A civilelvettség mely pillanatban adja át terét, készségeit és szerzsáimat a miliciának? Erdemes-e megfeszített inakkal, lüktető aggyal dolgozunk a holnap eredményeire, holott nem tudjuk, vajjon ez a holnap mit hoz a számunkra, a kenyérkereset megszokott szeriozításá-e, avagy a vörös hajnalt, amelynek estjété talán már meg sem érjük?

Hosszu hetek emésztő sora óta rágódik ez a kérdés az egész európai természetesen, ennek a széles forgalomnak gazdasági, társadalmi, politikai, anyagi és erkölcsi vonatkozásain. És nem tagadható, hogy a háború eme bizonytalansága nem alaptalanul tartja remegésben idegteleinket. Hiszen maga a kérdés milliónyi szállával, hegyével kiinduló és végződő érintkezéseivel a népek, az államok, sőt a családok és az egyének minden fáját, minden réteget magához fűzi, áthatja és guszba köti. Ez a kérdés maga egy érző szervezet, amely lázban van, amely fáj, amely hol

egészségesebb, hol betegebb aszerint, amint a külső behatások a béke, vagy a háború közelletének érzetével hatnak rá. Ezek a külső behatások egy kegyetlen játék változatosságával kínokznak bennünket. Hol ez, hol az irányzat vezet s hol az, hol emez csal. Tegnap még ágyudörgéseket vélt hallani a felzaklatott képelet s ma ismét a béke szolokszáka zeng felénk a félhivatalosok szűkszáva információjából. Ma békés fordulat állott be, mert Berchtoldék politikája változott, mert Asquith ajánlatára elfogadta azt az expedienst, hogy a szerb kikötő kérdését csak a többi balkáni kérdéssel együtt, még pedig a török kapuk előtt folyó háború befejezése után oldják meg.

Igy bizonyos eltolódást szenved a főkérdés: lesz-e hát mozgósítás, lesz-e harc, lesz-e vérontás? Ami természetesen nem javít a helyzeten, mert hisz csak megnyújtja a bizonytalanság sorvasztó időszakát, de magát a bizonytalanságot meg nem szünteti. A diplomácia ontani fogja a maga nagyhangú kijelentéseit, lelkesedni fog a békéért, örülségnek fogja bélyegezni a háborút s közben innen is, onnan is csapatösszevonások, részleges mozgósítások, löszerszállítások és ezek dadogó cáfolatainak hirt teszi még teljesebb az eddigi zavart, remegést és kétségbeesést.

És olvasván, látván mindezeket, ujra, meg ujra előfurakodik a közgondolkodásban az a kérdés is, hogy miért, minek és kinek kell voltaképen a háború? Mert látjuk, hogy valamire, valamire és valakinek kell. Csak az igazi okot, az igazi célt s az igazi mozgató rugókat nem ismerjük és nem látjuk. Ausztria-Magyarország és Oroszország, amelyekről az a vélelem, hogy a kettejük ügyéről van szó, kölcsönösen tagadják háborus szándékaikat. Franciaország, Németország, Anglia és Olaszország naponta valóságos hivatalosokat tesznek a béke mellett. Oroszország szinte abból akar kázusú bellit csinálni, hogy mozgósítási híret keltik, minket, magyar és osztrák ujjáírókat pedig lecsukatás terhe alatt tiltanak el attól, hogy hadikészülődésekről referáljunk.

Pedig hát mégis folyik a hadikészülődés. Nálunk is, Oroszországban is. Franciaországban is. Németországban is, Angliában is, Olaszországban is, Mindenütt. Ez így van s ezt csak tagadni lehet, cáfolni nem, mert a cáfolatot nem hiszi senki. Senki sem hisz, mindenki retteg s nem tudja miért.

Tele vagyunk tántogó sebekkel, halálos belső sérülésekkel, amelyekből szívargó kifelé a vérünk, az életünk ereje s míg az ország olyan, mint egy kórszoba, ajtinkon acélököllel kopog-

TÁRCA.

Bánk-bán kora.

írta és a „Katonai József Kör” 1912. évi november hó 11-ikén tartott „Katonai-emlékműpályán”-én telovastá: Páthy János.

S mikor Endre már így sem tudott pénzhez jutni, akkor megtette azt is, — pl. keresztes hadjárata indulásakor, — hogy egyszerűen az egyházi kincseket vett el, sőt felhasználta sógornője zászrekkere rugó pénzét is. Ugyancsak ekkor kötött — a hadjárata szükséges hajók megszerzésétséért — Velencével olyan kereskedelmi szerződést, amely a velenceieknek igen nagy előnyöket, sok fontos kereskedelmi cikkre teljes vámentességét biztosított.

Mindez azonban nem változtat a zilált pénzügyi helyzeten. Mikor erről a pápa is tudomást szerez, felhatalmazza Endrét, hogy vegye vissza az eladományozott s méltatlanul élvezett főnti ajándék-birtokokat. Aenda a kivételét fíat, Bélát, egy komoly, határozott embert, bizza meg, aki néhány Átvizsgálják a donatos leveleket, az okiratokat, komolyan hozzá fognak a dologhoz. De ez természetesen csak akadályba ütökzik, sok ellenzére talál, s a bonyolult viszonyoknál fogva nem is járhatnak el min-

díg igazságosan; általában az elért eredmény nincs arányban a vele járó sok bajjal, elégedetlenséggel. Az is megneghezíti Béla helyzetét, hogy Endre, bár Béla intézkedéseit látszólag helyesli, mégis bensőség nem ért egyet fia erélyével. De általában is a főkérdés az, hogy a cardinalis hibája, hogy egy, már elavult intézményt, a királyi birtokok rendszerét, az u. n. várispánságot akarja visszaillesztani, pedig a változott viszonyok között ma már lehetetlen volt.

Vessünk most egy pillantást az egyházi viszonyokra. Bizony a keresztényen egyház e korban nem tudott már olyan áldásos eredményeket elérni, mint azelőtt. Ennek oka röviden az, hogy e korban az egyház papjai sem voltak mentek azoktól a hibáktól, amelyek általában az azon korbeli társadalomban elharapóztak. Egyházi nagyjainkban épügy meg volt a gazdagodás, vagyonszerszés vagy, mint világi földesurainkban s más foglalkozások, vétkek tekintetében is nemesséinkhez hasonlókról számolnak be több ízben a történeti emlékek. A főpapi székekbe gyakran méltatlan emberek kerülnek, akik az egyház tekintélyét erkölcsletelenséggel szennyezik be; világias életet élnek, pazar, fényűző életmódot folytatnak, kötelességüket elhanyagolják. Mások meg, hogy nagyobb jövedelmét szerzeszenek, egyházi emberhez nem illó módon üzérkednek. Olyan följegyzést is talál-

lunk, hogy főpapot gyilkossággal vádoltak meg.

Mindez természetesen nem marad hatás nélkül az alsóbb pápásra sem, ott is degeneráltak a közszellem. Nagy baj, hogy a főpapot hatalmaskodása, kapzsisága következtében az alsó pápság általában szegény, ami bizony nem valami nagy kedvet ébreszt a papi pályához. Ók is segítene magukon, ahogy tudnak. Pl. a cisterciékről fel van jegyezve e korból, hogy a jövedelem kedvéért birtokkal kereskedtek; mások meg kölcsönügyletekkel foglalkoztak. Nagy baj az erkölcsi színvonal szempontjából a papi nőtlenség kérdése is, amely még akkor nem általános; sőt megtörténik az is, hogy közpár a fiát birtokki adományozza meg. Műveltségük, tudásuk sem úti meg a mértékét s így a nép vezetése, tanítása tekintetében sem járhatnak elő jó példával.

S emellett amint a főuri rend növelni iparkodik befolyását, tekintélyét, ép így a főpapi rend is. Ennek a törekvésnek főképviselője Róbert esztergomi érsek. Az ő célja az, hogy az egyház teljesen függetleníttesse a királyi hatalomtól. S csakugyan az egyházi hatalmat a legmagasabb fokán mutatja az 1233-ban keletkező, u. n. bereghi egyezmény, amelyben Endre több egyháznak igen fontos kiváltságokat biztosít s megfogadja, hogy világi ember egyházi ügyekre nem avatkozik többé. (Folyt. köv.)

Tisztelettel tudatom igen tisztelt megrendelőim és nagyérdemű közönséggel, hogy üzletemet a Közgazdasági Bank épületébe helyeztem át, ahol állandóan részraktárt tartok mindennemű kárptozott bútorokból. Vas- és rézbútorok nagy választékban. Szives pártfogást kérve, maradok tisztelettel:

Ségner Lipót.

tat és dörömböl valaki, nem tudjuk kicsoda, nem tudjuk miért, nem tudjuk minő célból és minő szándékkal.

Csak azt tudjuk, tapasztaljuk és érezzük, hogy nagy bajunknak hívására szerint való orvosa, a kormány, nem segít rajtunk, de felhasználja gyöngeségünket, betegségeinket arra, hogy a maga kicsinyes, rövidlélekzetű célocskái elérje, játékoskái végig mókázza. Ha behal az a beteg. Ez pedig nagy hiba. Mi vagyunk az életet és vért gondolkodás nélkül felajánló nemzet. És mikor arról van szó, hogy holnap talán már sor kerülhet erre a felajánlásra, a mi kormányunk csak a maga hitvány érdekeinek világát nézi, csak ebben él, csak ebben dolgozik s ebben merül ki minden tehetsége. Magát a fenyegető nagy háborús veszedelmet is a maga hatalmának fantáziáira használja. Magát a nagy veszedelmet is rettenetes énrészsel a maga számára és javára tökélteti.

Szinte számít arra, hogy a nemzet közvéleményét a háború veszedelmétől való félelem egészen lekötí és nem törődik belső bajával, belső életének szörnyűségei nyavalyáival, amiket az erőszakból előkötődő kormányzati rendszer ottlét beorganizusába. Arra lenne szükség, hogy nemzeti életünk váljék alkalmatossá háborús megpróbáltatásra, de a magyar kormány éppen ez elől a szükség elől zárkózik el.

Az ország iparosságának akciója.

A betegpótlási pótadó emelése.

A magyar iparosságot súlyos veszedelem fenyegeti. A betegpótlási pótadó eddig öt százalékát tizre akarják emelni.

Az iparosságot már eddig is elég súlyosan terheli a munkásbiztosítás. A betegpótlási pótadó emelése azt jelenti, hogy a különben is nehéz és súlyos helyzetben levő iparosságot két címen is sújtani akarják a betegpótlási közterhekkel.

Az ország iparossága ennélfogva felirattal fordul a keresk. miniszterhez, kérve, hogy a betegpótlási pótadót egészen törölje el.

A felirat így hangzik:

„Ipartestületek országos szövetsége. 1531—1912. Nagyméltóságú Miniszter ur! — Az 1913-ik évi költségvetés indoklásában a belügyminiszterium felhatalmazást kér a törvényhozástól, hogy az országos betegpótlási pótadó eddigi 5 százaléka helyett ezental 10 százalékban állapíthassa meg a pótadó tételét. A belügyminiszteriumnak ez az előterjesztése közvetett adóemelés, amelyet minden adófizető, akire egyenes adó van kivetve, igen súlyosan fog megérezni. A betegpótlási pótadóról szóló 1898. évi XXI. L-cikk értelmében a pótadót az egyenes adók összege után vetik ki és így a jelenlegi 8 százalékos pótadónak 10 százalékra való felemelése annyit jelent, hogy minden adófizetőnek egyenes adója 5 százalékkal nagyobb lesz. Az ország iparossága legkevésbé zárkózik el azoknak a súlyos okoknak a megértésére és méltánylása elől, amelyek a kormányt erre a súlyos lépésre bírták. Nem is kívánja magát a közegészségügyi közterhek viselésének polgári terhe alól kivonni, mégis azzal a tiszteletteljes kéressel kell Nagyméltóságodhoz fordulnunk, hogy a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urnál ezuttal a betegpótlási pótadó teljes törlése érdekében közbe lépni méltóztassék. Ezt a kérést a következőkkel okoljuk meg: Nincs az országban még egy társadalmi osztály, amely a közegészségügyi célok érdekében olyan súlyos terheket viselne, amilyenekkel a kisiparos-osztály válna van megakrva. — Az ipari üzemekben alkalmazott munkások és azok családjának betegség esetére való biztosítása a kisiparos-osztályt terheli. Ennek a tehernek a sulya szembetűnik, ha figyelembe vesszük, hogy a mezőgazdasági üzemek munkásainál nincsen kötelező betegbiztosítás és ha egy pillantást vetünk az ipari munkásbiztosítás által megkövetelt és évről-évre emelkedő óriási anyagi hozzájárulásokra, ez már magában véve is teljesen megokolta tette az ipartestületek országos szövetségének már régebben kifejezésre juttatott azt az álláspontját, hogy a kisiparosokat, akik az ipari munkásbiztosítás terheiket tehát az egészségügyi közigazgatás szükségleteihez már amugy is hozzájárultak, fel kell menteni a betegpótlási adó fizetéséről. Lehetetlen állapot az, hogy a társadalomnak egy már amugy is közterhelésnek erősen megakrot és minden oldalról szorongatott osztálya két címen viselje a betegpótlás közterheit. — Ezért fordult a szövetség most négy éve azzal a kéressel a Nagyméltóságod bölcs vezetésével azzal álló miniszteriumhoz olyan felterjesztéssel, mely a betegpótlási pótadó megszüntetését kérte az iparosok osztályára nézve. Sajnálattal állapítjuk meg, hogy a magas miniszterium ezt a felterjesztést válszra nem méltatta. A válságos politikai viszonyok miatt nem is számíthatunk arra, — hogy kérésünk tárgyalás alá vettéksek. Most azonban, hogy a betegpótlási pótadónak kérdése igaz, megint vizsgálatlan auspiciumok között a törvényhozás elé kerül és a magas kormányunk alkalmá van 60,000 magyar iparos jogos kérésének elbírálására, a legnagyobb nyomatékkal kell azt kifejezésre juttatnunk, és a legelszántabban kell rajta lennünk, hogy kérésünk ezuttal meghallgatásra találjon. Számítunk arra, hogy Nagyméltóságod ennél az alkalomnál bizonyosság fog tenni a magyar kisipari érdekek iránt hivatalba lépésekor igért jóindulatáról és módot fog találni arra, hogy a magyar kisiparosok amugy is súlyos adóterheit ne teleték még újabb terhekkel. Budapest, 1912. évi október 25. Kiváló tisztelettel Dr. Dóczy Sámuel, *Thék* Endre, elnök.

NAPI HIREK.

Telefon 141.

Telefon 141.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal I. k. Arany János-utca 1.
Naptár: 1912. év November hó 29. Péntek.
Róm. kath. Szaturin pk. Protestáns: Szaturin.
Görög-orosz: 1912. év November hó 16. Máté ap.
Izraelita: 5673. Év Kiszle 19. — Napkelte 7 óra 26 perc. — Napnyugta 4 óra 11 perc. — Naphossza 8 óra 45 perc. — Holdkelte 9 óra 14 perc, este. — Holdnyugta 12 óra 10 perc, délután.

Időjárás: A központi meteorológiai intézet Kecskemétre érkezett jelentése szerint a következő idő várható: Változékony, enyhe, több helyen csapadék.

— **Közgyűlési póttergő.** A szombati közgyűlés napirendjére a következő póttergő tüzetett ki: Rózsa Jenő indítványa olyan szabályrendelet alkotása iránt, mely megtiltja a kereskedőknek, hogy üzleteik elé árukat rakjanak ki.

— **Kardpárba.** Tegnap délután egy órák a városi vígadó termében kardpárba folyt le Gyarkay Sándor és Krisch Vilmos joggallatások között. A párbaj folyamán mindkét fél könnyű és jelentéktelen sérülést szenvedett és pedig Gyarkay Sándor a jobb karján, Krisch Vilmos pedig a jobb oldalán sebesült meg. A felek a párbaj után nem békültek ki.

— **A nyugdíjbiztosítg ügye.** A nyugdíjbiztosítg ma délelőtt 11 órák orűlűst tartott, melyen apróbb nyugdíjügyeket, nyugdíjfelemlési kérvényeket intéztek el.

— **Kecskeméti A. C. — Vecsési S. E.** A Pestvidéki kerületi válszámnyai előterjesztésére a Magyar Labdarugók Szövetsége a Kecskeméti A. C. — Vecsési S. E. között szeptember 15-én lejátszott bajnoki mérkőzést megsemmisítette, mert Vecsés csapatában 2 igazolatlan játékos (Kamocsay és Smith) szerepelt. Büntetésül Vecsés évszvi portszámából 2 pontot levonnak. A mérkőzés újrarájátszását elrendelték. A mérkőzés vagy vasárnap vagy vasárnapig egy hétre fog megtartatni. Hogy pontosan mikor lesz a mérkőzés, azt annak idején olvasóinkkal közölni fogunk. A KAC játékosai erősen készülnek erre a mérkőzésre, mindennap erős trininget tartanak, hogy bizonyítsák, hogy a multkor elért 1:1-es eredmény nem volt reális rájuk nézve. A mérkőzést a Kecskeméti A. C.-nak székvti pályáján fogják lejátszani.

— **Az 1913. évi újoncoszás** előmunkálataira vonatkozó intézkedések tárgyában a honvédelmi miniszter kibocsátotta az összes törvényhatóságokhoz a körrendeletét.

— **A vasuti felügyelők.** A kereskedelemügyi miniszter úgy intézkedett, hogy a vasuti és hajózási felügyelőségek tagjai személynazonosságuk megállapítása végett arcképek igazolvánnyal láttassanak el. A kereskedelemügyi miniszter ezen intézkedésről a belügyminiszter az összes törvényhatóságok első tisztivelölt leiratban értesítette.

— **Adomány a nyomorgó családoknak.** Mal számunkban megirtuk, hogy Puskás László szarkási napszámós családjának minden ruházata, ágyneműje és élelmiszere elégett és hogy a szerencsétlen ember kilenc gyermekével a legnagyobb nyomorban van. Puskás László családja javára ma korán reggel egy névtelenül maradni akaró jószívu 20 koronát tett le a rendőrségnél.

— **Az első adventi felolvasás.** A kath. egyelet által a kath. egyház piactéri bérpálatájának díszterében december hó 1-én délután 5 órák tartandó első adventi felolvasásnak műsora: 1. Megnyitói beszéd: tartja Révész István pápai praelátus-plébános. 2. Milyen álláspontot foglaljon el a kath. ember az emberi testnek illati eredetű illetőleg. Felolvasás: tartja Pallamint Péter kegyesrendi tanár. 3. Lucie de Lammermoor. Phantasia Ascherlő. Zongorán előadja: Barta Margitka. 4. Az a csuf ferfiné. — dr. Vrabély Armandtól. Előadja: Bagi Jolánka. 5. Prierre és Ninon — Farkas Imrétől. Zongorán előadja és énekei: ifj. Zsigmond Kálmán. Beletői dijak. Ülőhely: 60 fillér, állóléhy 40 fillér. Jegyek válthatók: vasárnap délelőtt 10—12-ig és délután 4-től kezdve az ünneppé színhelyén.

— **Hamis tej.** Pacsa Sándorné koháriszentlőrinci lakos és Nagy Gaspárné helybeli lakosok ellen a rendőrség kihágási eljárást indított, mivel ezek hamisított tejet árultak.

— **Gyanus haláleset.** Nagy Lajos helybeli lakos Irén nevű kis leánya gyanus körülmények között elhunyt. A rendőrség elrendelte a felboncolást, hogy megállapítsák a halál okát.

— **Értekezlet.** A felső kerülethez tartozó törvényhatóságú bizottsági tagok a folyó havi közgyűlésre kitűzött tárgyak megvitatása céljából az alsókerületi párt-helyiségben folyó hó 29-ik napján délután 5 órák értekezletet tartanak.

